

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 75/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen taantuneiden vesilintulajien metsästyksen rajoittamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Tiina Elon /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 75 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä taantuneiden vesilintulajien metsästyksen rajoittamiseksi ja niiden kantojen elinvoimaisuuden turvaamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Maassamme pesivät vesilinnut ovat muuttavia lajeja, joiden kantojen vaihteluihin vaikuttavat pesimäalueen, talvehtimisalueen ja muuttoreitin olosuhteet. Riistahallinnossa on huolestuttu vesilintujen kosteikkoelinympäristöjen tilan pitkään jatkuneesta heikentymisestä. Erityisesti rehevien vesien ja merenlahtien vesilintukannat ovat puolittuneet reilussa 20 vuodessa. Ongelma on hyvin haastava, sillä myös suojelualueiden linnusto on romahtanut. Maa- ja metsätalousministeriön käsityksen mukaan viimeaikainen taantuminen ei liity niinkään metsästyspaineeseen vaan elinympäristöjen muuttumiseen.

Metsästyslain 38 § uudistettiin vuonna 2017. Jos riistaeläinlajin kanta heikkenee pysyvästi tai tilapäisesti lajin esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Uudistuksen yhteydessä on säädetty mahdollisuus rajoittaa metsästystä myös muilla täsmällisemmillä metsästyksen rajoituskeinoilla. Rajoitus tai kieltö voi olla alueellinen, ajallinen, saaliseläimen sukupuolta koskeva, metsästäjäkohtainen saaliskiintiö tai pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla kiellettiin viime vuonna punasotkan metsästys (712/2018) ja tukkakoskelon metsästys (713/2018) kokonaan kolmen vuoden määräajaksi. Samoin viime vuonna allin metsästys kiellettiin ministeriön asetuksella (711/2018) kolmeksi vuodeksi lukuun ottamatta merialuetta, jossa metsästyksen asetettiin metsästäjäkohtainen saaliskiintiö. Tänä vuonna haahkan syysmetsästys kiellettiin asetuksella (613/2019) kolmeksi vuodeksi. Metsähanhen metsästys on edelleen tänä vuonna kielletty ministeriön asetuksella (946/2019) pääosassa maata ja metsästys on sallittu vain loka-marraskuussa maan kaakkoisosassa, jolloin se kohdistuu pääosin runsaaseen tundrametsähanhikantaan. Merihanhen metsästys on kielletty sisämaassa edelleen tänä vuonna ministeriön asetuksella (902/2019). Ensi vuonna tulee voimaan pa-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 75/2019 vp

kollinen saalisilmoitusvelvollisuus haapanasta, jouhisorsasta, heinätavista, lapasorsasta, punasotkasta, tukkasotkasta, haahkasta, allista, tukkakoskelosta, isokoskelosta sekä nokikanasta (VnA 392/2018).

Vesi- ja rantalintujen kantojen taantumien pysäyttäminen ja pysyvä tilan parantaminen edellyttävät sekä arvokkaiden lintuvesien laajamittaisia kunnostushankkeita, että niiden ulkopuolella sijaitsevien maa- ja metsätalousalueiden kosteikkojen verkoston kunnostusta ja hoitoa. Kosteikkojen hoidossa on otettava käyttöön uusia, maanomistajien ja metsästäjien motivointiin perustuvia toimintamalleja. Tästä on saatu hyviä kokemuksia Suomen riistakeskuksen Kotiseutukosteikko-Life -hankkeessa.

Maa- ja metsätalousministeriö aikoo yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa laajentaa Elinympäristöjen tilan parantaminen -pilottihankeen Vesi- ja rantalintujen kosteikkojen hoidon valtakunnalliseksi ohjelmaksi. Maa- ja metsätalousministeriö on avannut arvokkaiden lintuvesien kunnostukseen ja hoitoon kytkeytyvien hankkeiden valtionavustusten haun. Yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa toteutettavat elinympäristöjen kunnostushankkeet ovat etusijalla. Vesi- ja rantalintujen linnuston monimuotoisuuden ylläpito edellyttää jatkuvia kosteikkojen aktiivisia hoitotoimenpiteitä umpeenkasvun estämiseksi, kuten niittoa, äestystä, laidunnusta, vedenpinnan nostoa ja pienpetojen pyyntiä. Tarkoituksena on ottaa käyttöön Kotiseutukosteikko-Life -hankkeessa hyväksi havaittu toimintamalli ja alueellinen asiantuntijatuki kosteikkojen kunnostamisessa ja perustamisessa. Monivaikutteisten kosteikkojen perustamisella luodaan edellytykset suojelualueiden arvokkaiden levähdysalueiden metsästysrajoitusten laajentamiselle sopimalla paikallisten metsästäjien ja maanomistajien kanssa kannustavalla tavalla.

Monilla taantuvilla vesilinnuilla havaitaan nimenomaan poikastuoton heikentyneen. Siksi vieraspetojen supikoiran ja minkin pyynnin tehostaminen on ensisijaisen tärkeää arvokkailla linnustonsuojelualueilla ja siihen tulisi varata riittävät resurssit Elinympäristöjen tilan parantamisen ohjelmassa. Suomen riistakeskuksessa on tarkoituksena kehittää pilottihankkeena uusi vieraspetojen tehopyynnin toimintamalli, jota voitaisiin toteuttaa juuri arvokkailla linnustonsuojelualueilla.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää hyvänä sitä, että lintujen suojelu- ja metsästäjäjärjestöt ovat lisänneet yhteistyötä rakentavassa hengessä elinympäristöjen pitkäjänteisen hoidon ja metsästyksen eettisyyden ja vastuullisuuden lisäämiseksi. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että kokonaisten lajien rauhoittamisen sijaan parempiin tuloksiin päästään elinympäristöjen kunnostuksilla ja tärkeiden levähdys- ja pesimäalueiden sekä ajallisten rauhoitusten räätälöinnillä. Yhteistyössä maanomistajien ja metsästäjien kanssa tehtynä tämä pitää yllä myös metsästäjien motivaatiota luonnon hoitoon ja lisää suojelutoimien paikallista hyväksyttävyyttä. Lisäksi metsästyskäytäntöjen eettisyyttä ja vastuullisuutta on tarpeen edelleen parantaa mm. lajintunnistuksen parantamiseksi sekä liiallisen ravintohoukuttimien käytön ja suurien saaliiden tavoittelun estämiseksi vesilinnustuksessa.

Helsingissä 11.9.2019

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä